

พรรณานะของนักสังคมวิทยาไทยต่อการจัดประสบการณ์ในการศึกษาภาคบังคับ
พุทธศักราช 2534

นางยุพดี กะจะวงษ์

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-737-2

007786

i 1705733X

OPINIONS OF THAI SOCIOLOGISTS CONCERNING ORGANIZATION
OF EXPERIENCES IN COMPULSORY EDUCATION B.E. 2534

Mrs. Yupadee Kajawongse

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วรรณคดีของนักสังคมนาวิทยาไทยต่อการจัดประสบการณ์ในการศึกษา
ภาคบังคับ พุทธศักราช 2534

โดย นางยุพดี กะจะวงษ์

ภาควิชา ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์
รองศาสตราจารย์สุภัทรา สุภาพ

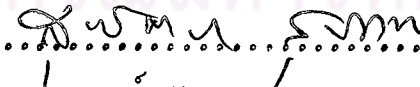
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

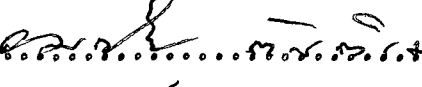
.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิมฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล)

.... กรรมการ
(ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภัทรา สุภาพ)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมฆ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วรรณณะของนักสังคมวิทยาไทยต่อการจัดประสบการณ์ในการศึกษา
ภาคบังคับ พุทธศักราช 2534

ชื่อนิสิต นางบุพดี กะจะวงษ์

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์
รองศาสตราจารย์สุพิศรา สุภาพ

ภาควิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2526

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวรรณณะของนักสังคมวิทยาไทยที่มีต่อการจัดประสบการณ์ในการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2534 โดยใช้เทคนิคเคสฟาย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านสังคมวิทยา จำนวน 20 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่ามัธยฐาน ร้อยละ และพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่เป็นวรรณณะที่สำคัญของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสภาพสังคมไทย คือ

1. ด้านเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพของไทยในปี พุทธศักราช 2534 ประชากรในชุมชนชนบทยังคงมีอาชีพทางการเกษตร ส่วนประชากรในชุมชนเมืองมีอาชีพบริการและกิ่งอุตสาหกรรมที่มีพื้นฐานทางการเกษตรรองรับ รายได้ของคนในเมืองกับชนบทแตกต่างกันมาก คนจะว่างงานมากขึ้น มีการอพยพเคลื่อนย้ายจากชนบทเข้าเมืองมากขึ้น
2. ด้านสังคม ค่านิยม วัฒนธรรมศาสนาและการดำรงชีวิตของคนไทยในปี พุทธศักราช 2534 คนส่วนใหญ่ยอมรับในขนบธรรมเนียมประเพณีและยอมรับปฏิบัติตาม โดยไม่เข้าใจว่าประเพณีนั้นมีความหมายอย่างไรต่อการดำเนินชีวิต สื่อมวลชนมีอิทธิพลสูงต่อการรับวัฒนธรรมสมัยใหม่ มีการเลียนแบบและเอาอย่างวัฒนธรรมตะวันตกโดยไม่คำนึงถึงความ

เหมาะสม รักอิสระจนเกินขอบเขตทำให้ขาดระเบียบวินัย นิยมการเล่นพวก ส่วนการนับถือ ศาสนานั้น หลักธรรมส่วนใหญ่จะยังอยู่ แต่พิธีกรรมทั้งหลายคงจะเปลี่ยนแปลงเพราะสภาพ เศรษฐกิจบีบบังคับ

3. ด้านการเมืองและการปกครองของไทยในปี พุทธศักราช 2534 ทหารจะยังคง มีอำนาจในการปกครอง และกลุ่มพลังทางสังคม การเมือง ก็จะมาเข้าร่วมในการปกครองกับ ทหาร ประชาชนจะมีความสำนึกทางการเมืองและมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงขึ้น

4. ปัญหาสังคมที่สำคัญของไทยในปี พุทธศักราช 2534 มีปัญหาความยากจน ความ แตกต่างในเรื่องรายได้ การว่างงาน มลภาวะทางสภาพแวดล้อม ยาเสพติด ความเป็นธรรม ในสังคม อาชญากรรม พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นและการกระทำผิดของเด็ก เป็นต้น

ผลการวิจัยที่เป็นตรรกะสำคัญของยูเธิ์ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษาและการจัด ประสิทธิภาพเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปี พุทธศักราช 2534 คือ

1. อายุในการเข้าและพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับตามเกณฑ์นั้น เหมาะสมแล้วและ รัฐควรจัดให้เปล่าทั้งค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการศึกษา ส่งเสริมสวัสดิการครู และ การนิเทศการศึกษาให้ดีขึ้น นอกจากนี้ควรจัด เวลาเรียนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

2. ด้านคุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ คือ ซื่อสัตย์ รักความยุติธรรม มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล มีความจริงใจ มีความเอื้อเฟื้อ รู้จักการ ทำงานร่วมกัน ทำงานเร็วและมีประสิทธิภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีภาวะผู้นำ และรู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา เป็นต้น

3. ด้านทักษะทางสังคมและเจตคติ ที่ควรจัดในหลักสูตรประถมศึกษา คือ เน้น กระบวนการแสวงหาความรู้ ประสิทธิภาพ การสามารถนำไปใช้ในชีวิประจำวันได้ การทำงาน และการใช้แรงงาน การรู้จักพัฒนาสิ่งที่ตนเรียนรู้ให้ดีขึ้น ปลูกฝังค่านิยมที่ดีที่ควรปฏิบัติ และรู้จัก การวางแผนชีวิต

4. ด้านเนื้อหาสาระที่ควรจัดในหลักสูตรประถมศึกษา คือ ความรู้เรื่องตนเอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ความปลอดภัยและสุขภาพของตนเอง การรักษาสภาพแวดล้อมและ ชรรรมชาติ อาชีพที่เหมาะสม การเกษตรกรรม การบริโภค การสื่อสาร การปกครองของ ไทย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ

Thesis Title Opinions of Thai Sociologists Concerning
Organization of Experiences in Compulsory
Education B.E. 2534

Name Mrs. Yupadee Kajawongse

Thesis Advisor Professor Sumon Amornvivat
Associate Professor Supatra Soopharb

Department Elementary Education

Academic Year 1983

ABSTRACT

Purposes

The main purpose of this research was to study the opinions of Thai sociologists concerning organization of experiences in compulsory education B.E. 2534 by using Delphi Technique. The sample were 20 experts in sociology. Questionnaires constructed by the researcher were used for data collecting. The data were then analyzed by means of median, modes and interquartile ranges.

Findings

The major findings of this study were:

1. Regarding to economic condition and occupation of the population in B.E. 2534 : the people in rural community would be still engaged in agriculture, while in the city, they would be employed in service vocation and semi-industry based on agriculture. There would be the big gap between the city and rural generating

income, and more unemployment and also more migration from the rural area into the city.

2. Regarding to social value, culture, religion and characteristics of Thai life in B.E. 2534 : the majority of the citizens would accept traditional culture without knowing its actual meaning. Mass media would have had high influence towards modern Thai culture. The Thai people would immitate and adapt western culture without proper consideration. They would demand unlimited freedom, resulting lack of discipline and playing flavoricism. Because of the economic pressure, all religious ritual and rites would be changeable only in forms but the main old concept would remain the same.

3. Regarding to Thai politic and government in B.E. 2534 : the military would have more power and the social, political, economic presure groups would take more action in politics. The people would realize their own right and function and would highly participate in the political affairs.

4. The important social Thai problems in B.E. 2534 Thailand would face the problem of poverty. The critical problems would be the economic gap, unemployment, environment pollution, drug addict, social unfairness, crimes, adolescent deviate behavior and children malbehavior, for instance.

The major findings of this research about compulsory education and organization of experienced structure according to the Thai society in B.E. 2534 were:

1. The actual children' ages for compulsory education was considered appropriate in the opinion of the experts. School fee, tuition as well as teaching learning materials should be given free of charge in compulsory education. The welfare of teachers and educational supervision should also be improved. Besides, the academic semesters should be arranged according to the local situation.

2. The following personal qualities should be emphasized in the primary students : honesty, fairness, self-discipline, law respectation, responsibility, critical thinking and dicision-making, hospitality, sincereness, unselfishners, group work and cooperation, working efficienecy, good leadership, good physical and mental health, utilization of local resources for the development, etc.

3. The attitude and social skills required in primary curriculum would be : inquiry process, practical knowledge and experiences for daily life, working and manual skills, self development value judgment and life planning.

4. The subject matter or content required in primary curriculum would be : self realization and knowledge about social environment, physical and mental health, natural and environmental conservation, local appropriate job, agriculture, consumption, communication, Thai citizenship and government, and utilization of science and technology in daily life.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์ สมณ อมรวิวัฒน์ รองศาสตราจารย์ สุพิศรา สุภาพ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องและให้คำแนะนำต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่งมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างมาก ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญคณาจารย์คณาจารย์ไทยทุกท่านที่ให้ความกรุณาแสดงความคิดเห็นอันทรงคุณค่าในการวิจัย ด้วยความเต็มใจตลอดมา และขอขอบคุณ คุณธงชัย กะจะวงษ์ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาตลอด

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 1,200 บาท และจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5,000 บาท ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของบิดามารดา ที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ยุพดี กะจะวงษ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	7
ประโยชน์ของการวิจัย	7
2 บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายของสังคมวิทยา	8
ขอบเขตของสังคมวิทยา	10
สังคมวิทยากับการศึกษา	11
การศึกษา กับสังคม	16
ลักษณะพื้นฐานของสังคมไทย	19
การศึกษามหาศตวรรษที่ 21	40

การวางแผนพัฒนาการศึกษา	54
เทคนิคเคลฟาย	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
ตัวอย่างประชากร	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	67
การสรุปและการอภิปรายผลการวิจัย	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
5 สรุปอภิปรายผลและขอเสนอแนะ	98
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
อภิปรายผลการวิจัย	108
ขอเสนอแนะ	129
บรรณานุกรม	134
ภาคผนวก	145
ภาคผนวก ก	146
ภาคผนวก ข	147
ภาคผนวก ค	150
ประวัติผู้เขียน	192

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการจำแนกผู้เชี่ยวชาญตามหน่วยงาน	64
✓ 2 ลักษณะของสังคมไทยในปี พุทธศักราช 2534	72
3 ชั้นทางสังคมไทยในปี พุทธศักราช 2534	73
4 ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทยในปี พุทธศักราช 2534	74
✓ 5 การดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยในปี พุทธศักราช 2534	75
6 ค่านิยมของคนในสังคมไทยในปี พุทธศักราช 2534	76
7 การนับถือศาสนาของคนในสังคมไทยในปี พุทธศักราช 2534	77
✓ 8 สภาพเศรษฐกิจของสังคมไทยในปี พุทธศักราช 2534	78
9 การเมืองและการปกครองของไทยในปี พุทธศักราช 2534	79
✓ 10 ปัญหาสังคมที่สำคัญของไทยในปี พุทธศักราช 2534	81
✓ 11 สาเหตุของปัญหาสังคมในปี พุทธศักราช 2534	83
✓ 12 มาตรการในการแก้ไขปัญหาสังคมในปี พุทธศักราช 2534	85
13 คุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ในปี พุทธศักราช 2534	87
14 ระยะเวลาและเกณฑ์ในการเข้าเรียนในปี พุทธศักราช 2534	89
✓ 15 การให้บริการของรัฐในการจัดการศึกษาภาคบังคับในปี พุทธศักราช 2534	90
16 กรวางแผนการศึกษาในปี พุทธศักราช 2534	90
✓ 17 การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภาคบังคับในปี พุทธศักราช 2534	91
18 หลักสูตรเกี่ยวกับสภาพสังคมที่บรรจุอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต พุทธศักราช 2534	92
✓ 19 ทักษะทางสังคมที่ควรจัดให้เด็กในปี พุทธศักราช 2534	94
✓ 20 ด้านเจตคติที่ควรปลูกฝังให้เด็กในปี พุทธศักราช 2534	94
✓ 21 ด้านเนื้อหาสาระที่ควรจัดในปี พุทธศักราช 2534	96

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	แผนภูมิแสดงการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	19
---	--	----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย